

RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN

ARREST

Nr. 24.924 van 24 maart 2009
in de zaak RvV X / IV

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van X
tegen:

de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Iraakse nationaliteit te zijn, op 25 augustus 2005 heeft ingediend tegen de beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 8 augustus 2005.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het verzoekschrift tot voortzetting ingediend op 19 februari 2007.

Gezien de nota van de verwerende partij.

Gelet op de beschikking van 20 februari 2009 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 19 maart 2009.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken W. MULS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat R. BELDERBOSCH en van attaché J. VERSTRAETEN, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. De bestreden beslissing luidt als volgt:

"A. Vluchtrelaas

U verklaart de Iraakse nationaliteit te bezitten en een Chaldeeus christen te zijn, afkomstig uit Fayda. U zou na het middelbaar begonnen zijn aan hogere studies om leerkracht Engels te worden, maar in 1990 zou u uw studies hebben moeten staken omwille van de oorlog met Iran, en daarna aan de slag gegaan zijn in een restaurant van uw broer. Uw vader zou belangrijke contacten met de Baath-partij gehad hebben, en dan vooral met een zekere Abu Talal, die in de regio van Faidat en Mosul de belangrijkste vertegenwoordiger van de Baath-partij zou geweest zijn. In 1993 zou u voor de keuze gesteld zijn tussen ofwel uw legerdienst vervullen, ofwel via Abu Talal voor de veiligheidsdiensten beginnen werken (Amn wa Mukafaha). U zou voor het laatste gekozen hebben om in uw eigen stad te kunnen blijven. De veiligheidsdiensten Amn Khas (Speciale Veiligheidsdienst) en Amen Wa Mukafaha (criminaliteitsbestrijding) zaten samen omdat er weinig mensen waren en aparte diensten geen zin hadden. U zou als assistent-officier terecht gekomen zijn bij de afdeling die zich bezighield met het bestrijden van de criminaliteit. Omdat Fayda op de grens ligt met het autonome Koerdistan, zou uw dienst zich voornamelijk

beziggehouden hebben met patrouilles in het grensgebied en controle op de smokkel van goederen en personen tussen Centraal- en Noord-Irak. Op basis van spionagenetwerken zouden verschillende mensen gearresteerd zijn en vervolgens ondervraagd en gefolterd zijn in uw bureau. In 1994 zou u zelf persoonlijk vijf keren hebben deelgenomen aan de foltering in de kelder. Nadien zou u via de contacten van uw vader erin geslaagd zijn om die opdrachten te vermijden, en sindsdien zou u zich beziggehouden hebben met de ondervragingen. In 1995 zou u gepromoveerd zijn tot officier. In de hiërarchie van uw bureau zou u de tweede persoon in rang geweest zijn. In 1994 of 1995 zou u tijdens een patrouille beschoten zijn en daarbij gewond geraakt zijn aan een wijsvinger. In juli 1998 zou u samen met vier andere mensen op missie naar Erbil gestuurd zijn. De bedoeling was om foto's te nemen van de Koerdische oppositie ter voorbereiding van een militaire actie. Kort na aankomst zouden een aantal van uw collega's ontmaskerd zijn omdat ze geen Koerdisch spraken. U zou samen met uw collega Mohammed zijn kunnen vluchten maar drie anderen zouden door de Koerdische autoriteiten opgepakt zijn. Onmiddellijk na aankomst in het hoofdkwartier in Fayda zouden u en Mohammed door de Amn Khas gearresteerd zijn op verdenking van verraad en naar een onbekende plaats gebracht zijn. Gedurende drie maanden zou u ondervraagd en gefolterd zijn, daarna zou u nog eens drie maanden vastgezet hebben, en vervolgens op 9 februari 1999 weer vrijgelaten zijn. U zou na uw vrijlating geen andere keus gehad hebben dan terug te keren naar uw voormalige job. Tot in 2003 zou u ondervragingen verricht hebben van personen die verdacht werden van spionage. In augustus 2001 zou u tijdens controles aan de grens met Koerdistan een Koerdisch meisje ontmoet hebben dat op weg was naar haar oom in Mosul. Eén van uw collega's zou haar tegengehouden hebben en cadeautjes die ze bij had geconfisceerd hebben. U zou haar doorgelaten hebben en haar de cadeautjes teruggegeven hebben. Daarop zou ze u haar telefoonnummer bij haar oom in Mosul gegeven hebben. U zou contact gehouden hebben en een geheime intieme relatie ontwikkeld hebben. Na de inval van de Amerikanen en nog voor de val van Bagdad zou u ondergedoken zijn bij een goeie en rijke vriend genaamd Omar. Sindsdien zou u het huis niet meer hebben durven verlaten. Op 14 april 2003 zou het huis van uw vader door mensen van Fayda aangevallen zijn. Uw vader en broer zouden gevlucht zijn, en het huis zou volledig platgebrand zijn. Later, toen u in België was, zou u van andere Irakezen vernomen hebben dat uw vader vermoord werd; uw broer zou naar Mosul gevlucht zijn. Uw collega Nazem, de eerste in rang op uw ondervragingsbureau, zou in juni 2003 op straat neergeschoten zijn. Uw vriend Omar zou uw resterende bezittingen verkocht hebben via het betalen van smeergeld, en met de opbrengst daarvan zou een smokkelaar betaald zijn om u naar het buitenland te sturen. Op 28 maart 2004 zou u samen met uw vriendin Ahmad Samira Sadik (O.V. 5.603.426) uit Fayda vertrokken zijn. Tenslotte vroeg u op 27 april 2004 in België asiel aan.

B. Motivering

U heeft verklaard wraakacties en andere vergeldingsacties te vrezen van onbekende mensen of groepen gezien het Baath-regime, waardoor u gesteund en beschermd werd, gevallen is. Er dient te worden vastgesteld dat het gezien uw achtergrond en voormalige job bij de veiligheidsdiensten tijdens het regime van Saddam Hussein, inderdaad aannemelijk is dat u een gegronde vrees heeft vervolgd te worden in de zin van de Vluchtelingenconventie (het verdrag van Genève van 28 juli 1951).

Artikel 1, afdeling F, lid a van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 bepaalt echter dat haar bepalingen niet van toepassing zijn op een persoon ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat hij een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in artikel 7 van het Statuut van Rome. Volgens art. 7 van het Statuut van Rome wordt verstaan onder misdaad tegen de mensheid: een van de volgende handelingen, indien gepleegd als onderdeel van een wijdverbreide of stelselmatige aanval gericht tegen een burgerbevolking, met kennis van de aanval: moord; uitroeiing; slavernij; deportatie of gedwongen overbrenging van bevolking; gevangenneming of elke andere ernstige beroving van de lichamelijke vrijheid in strijd met de fundamentele regels van internationaal recht; marteling; verkrachting, seksuele slavernij, gedwongen prostitutie, gedwongen zwangerschap, gedwongen sterilisatie, of elke andere vorm van seksueel geweld van vergelijkbare ernst; vervolging van een identificeerbare groep of collectiviteit op politieke, raciale gronden of gronden

betreffende nationaliteit, op etnische, culturele of godsdienstige gronden of op grond van het geslacht, zoals nader omschreven is in het derde punt, of op andere gronden die algemeen ontoelaatbaar worden geacht krachtens het internationaal recht, in verband met in dit punt bedoelde handelingen of een misdaad waarover het Hof rechtsmacht heeft; gedwongen verdwijningen; apartheid; andere onmenselijke handelingen van vergelijkbare aard waardoor opzettelijk ernstig lijden of ernstig lichamelijk letsel of schade aan de geestelijke of lichamelijke gezondheid wordt veroorzaakt.

Bovendien dient eveneens te worden opgemerkt dat de uitsluitingsclausule niet enkel de rechtstreekse daders van de opgesomde misdaden betreft, maar kan ook betrekking hebben op medeplichtigen of leden van misdadige organisaties die als collectief aansprakelijk voor dergelijke handelingen worden beschouwd, voor zover ze hebben gehandeld met kennis van de criminele doeleinden en geen enkele omstandigheid hen van hun verantwoordelijkheid vrijstelt.

Het Baath-regime, met Saddam Houssein aan het hoofd ervan, staat er om bekend dat het zich schuldig heeft gemaakt aan systematische en grootschalige misdaden tegen de menselijkheid en mensenrechtenschendingen. Uit informatie waarover het Commissariaat-generaal beschikt, en waarvan een kopie bij het administratief dossier wordt gevoegd, blijkt dat de Iraakse inlichtingen -en veiligheidsdiensten, onder het regime van Saddam Houssein, een veelvoud van terreurmiddelen gebruikten, waaronder verkrachting, marteling en executie. Deze diensten zouden volgens diezelfde info op systematische wijze geweld, waaronder marteling, hebben toegepast.

Uit uw verklaringen komt duidelijk naar voren dat u een betekenisvolle functie bekleedde tijdens voornoemde regime binnen de veiligheidsdienst die gevestigd was in Fayda. Vooreerst blijkt uit uw verklaringen tijdens het interview ten gronde dat u vrijwillig en in volle besef van hun praktijken tot de veiligheidsdiensten bent toegetreden (zie gehoorverslag CGVS dd. 04/05/05, pp. 4-5). Tijdens het interview ten gronde dd. 4 mei 2005 verklaarde u persoonlijk betrokken te zijn geweest bij de arrestatie, foltering en ondervraging van burgers tussen 1993 en 2003. U verklaarde persoonlijk minstens vijf maal te hebben deelgenomen aan de foltering van arrestanten (zie gehoorverslag CGVS, p. 5), en vervolgens verantwoordelijk te zijn geweest voor de ondervraging van arrestanten die op uw bevel gefolterd werden tot ze u de waarheid vertelden (zie gehoorverslag CGVS, p. 6). U verklaarde dat u in 1995 gepromoveerd bent tot de rang van officier, en de tweede hoogste functie vervulde in de hiërarchie van uw dienst (zie gehoorverslag CGVS, p. 3). Op basis van deze verklaringen moet geconcludeerd worden dat er ernstige aanwijzingen zijn dat u bewust hebt deelgenomen aan misdaden tegen de menselijkheid zoals bepaald in artikel 7 van Het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafgerechtshof, Rome, 17 juli 1998.

U haalde tijdens uw gehoor aan dat u enkel bevelen opvolgde die u door de partij of overste waren opgedragen waarbij u niet verondersteld werd vragen te stellen naar wat en waarom u iets bevolen werd, en dat er voor u geen mogelijkheid bestond om uit de dienst te stappen zonder zelf het slachtoffer te worden (zie gehoorverslag CGVS, p. 5 en 9). Het bevel van hogerhand op zich is echter geen verschoningsgrond voor misdaden tegen de menselijkheid, gezien deze bevelen overduidelijk onwettig zijn. (Statuut van Rome artikel 33 paragraaf 2). Er kan worden verondersteld dat indien u zich werkelijk tegen deze praktijken wenste te verzetten, u in de loop van uw lange carrière hiertoe mogelijkheden had. Zo blijkt uit uw verklaringen dat uw vader belangrijke contacten had met het Baath-regime, vooral met een zekere Abu Talal. Toen u 1994-95 niet langer persoonlijk wenste te folteren, zou u via de tussenkomst van Abu Talal een verantwoordelijke functie bij de ondervragingen hebben verkregen. Nergens uit uw verklaringen blijkt echter dat u in de periode vóór 1998 (het moment dat u zelf problemen zou hebben gekregen), ooit werkelijk probeerde (of ook maar een poging hiertoe heeft ondernomen) om u tegen deze praktijken te verzetten ondermeer via de tussenkomst van Abu Talal.

Daarnaast dient te worden gesteld dat u niet aannemelijk kan maken dat u zich bij een eventuele ongehoorzaamheid of ontslag zou bevinden in een situatie van ernstig, dreigend en onherstelbaar gevaar, waardoor bovenstaande misdrijven zouden kunnen worden gerechtvaardigd. Zo verklaarde u dat u (in de periode ná uw vrijlating, namelijk ná 1999) in geval van ontslag op een zwarte lijst zou geplaatst geweest zijn en als verdacht zou worden beschouwd. Maar u verklaarde tevens dat de gevolgen van een

ontslag in de veiligheidsdiensten minder zwaar waren dan in het leger, waar u als soldaat geëxecuteerd zou geweest zijn (zie gehoorverslag CGVS, dd. 04/05/05, p. 9). Dit doet dan ook vermoeden dat u bij een eventueel ontslag vóór 1999, nog minder zware gevolgen te vrezen zou hebben.

Op grond van bovenvermelde redenen dient u bijgevolg te worden uitgesloten van bescherming onder de Vluchtelingenconventie.

U legde in het kader van uw asielaanvraag een fotokopie van uw Iraakse identiteitskaart voor, evenals drie documenten in verband met de verkoop van uw huis. Deze documenten zijn echter niet in staat de aard van bovenstaande motivering te wijzigen.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, kom ik tot de vaststelling dat u niet voldoet aan de criteria die werden vastgelegd in het Vluchtelingenverdrag (Conventie van Geneve van 28 juli 1951) en bijgevolg niet als Vluchteling kan worden erkend.

Ik vestig de aandacht van de Minister van Binnenlandse zaken op het feit dat niettegenstaande er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat u een misdrijf tegen de menselijkheid hebt begaan, ik evenwel meen dat u in geval van terugkeer naar uw land van herkomst het risico dreigt te lopen het voorwerp te worden van foltering of onmenselijke en vernederende behandelingen of straffen.”

2. De verklaringen van de kandidaat-vluchteling kunnen een voldoende bewijs zijn van zijn hoedanigheid van vluchteling op voorwaarde dat ze plausibel, geloofwaardig en eerlijk zijn (J. HATHAWAY, *The Law of Refugee Status*, Toronto-Vancouver, Butterworths, 1991, 84). De verklaringen mogen niet in strijd zijn met algemeen bekende feiten. De bewijslast berust in beginsel bij de kandidaat-vluchteling die in de mate van het mogelijke elementen dient aan te brengen ter staving van zijn relaas en bij het ontbreken van dergelijke elementen, hiervoor een aannemelijke verklaring dient te geven. Het voordeel van de twijfel kan slechts worden verleend indien alle elementen werden onderzocht en men overtuigd is van de geloofwaardigheid van de afgelegde verklaringen (UNHCR, *Guide des procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut de réfugié*, Genève, 1992, 204). De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen moet niet bewijzen dat de feiten onwaar zouden zijn (RvS 19 mei 1993, nr. 43.027) en het is niet de taak van de Raad zelf de lacunes in de bewijsvoering van de vreemdeling op te vullen (RvS 5 juli 2007, nr. 173.197). De ongeloofwaardigheid van een asielrelaas kan niet alleen worden afgeleid uit tegenstrijdigheden, maar ook uit vage, incoherente en ongeloofwaardige verklaringen.

3. Verzoeker meent dat de bepalingen van het Verdrag van Genève op hem van toepassing zijn. Ten aanzien van de bestreden motivering voert hij aan dat:

- hij eerlijk vertelde over zijn werk bij de veiligheidsdiensten;
- hij grote spijt en berouw heeft over de enkele gevallen van marteling waaraan hij omwille van zijn functie als veiligheidsagent deelnam;
- hij geen keuze had en de bevelen van zijn overste uitvoerde, in geval van weigering zou hij zeker door de autoriteiten gearresteerd en geëxecuteerd worden;
- zijn aandeel in de folteringen niet is vast te stellen;
- het voorbarig is om te besluiten dat er ernstige redenen zijn om te besluiten dat verzoeker een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan;
- hij niet gezocht wordt door het nieuwe regime, maar hij vreest vervolging omwille van zijn werk en de banden van zijn familie met de Baath;
- hij in 1993 voor de keuze werd gesteld om naar het leger te gaan dan wel in zijn geboortestad blijven en voor de veiligheidsdienst werken;
- hij bij de indiensttreding niet precies wist wat deze veiligheidsdienst inhield;
- het niet mogelijk was om de veiligheidsdienst levend te verlaten; dat het hem via de connecties van zijn vader gelukt was om aan deelname van foltersessies te ontsnappen.

4. Op basis van de stukken van het administratief dossier, in casu de gehoorverslagen waaruit blijkt dat verzoeker gedetailleerde, coherente en consistente verklaringen aflegde

omtrent de uitoefening van zijn functie(s), wordt vastgesteld dat hij zijn hoedanigheid als agent binnen de veiligheidsdiensten tijde van het regime van Saddam Hoessein aannemelijk heeft gemaakt. Op basis van dit profiel toont verzoeker een gegronde vrees voor vervolging aan omwille van zijn politieke overtuiging, zodat hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 48/3 van de voormelde wet van 15 december 1980.

5.1. Niettegenstaande het bestaan van de hoger vastgestelde vrees voor vervolging dient te worden nagegaan of verzoeker niet valt onder de in artikel 1, F van de Vluchtelingenconventie en artikel 55/2 van de voormelde wet van 15 december 1980 bepaalde uitsluitingsgronden. Luidens deze artikelen wordt een vreemdeling uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten die zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen, of wetens en willens heeft aangezet tot of anderszins deelgenomen aan dergelijk misdrijf. Opdat er van deelneming aan zulk misdrijf sprake kan zijn, moet de vreemdeling individuele verantwoordelijkheid treffen, hetgeen inhoudt dat hij een substantiële bijdrage heeft geleverd aan het misdrijf, wetende dat zijn handelen het misdrijf vergemakkelijkte (UNHCR, *Guidelines on international Protection: Application of the Exclusion Clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees*, 2003, p.6). In casu kan ook worden verwezen naar het in de bestreden beslissing geciteerde artikel 7 van het Statuut van Rome van 17 juli 1998 inzake het Internationaal Strafhof, dat omschrijft wat onder misdrijven tegen de menselijkheid dient te worden verstaan. Artikel 7, 1°, f bepaalt daarbij expliciet dat 'marteling' een misdrijf tegen de menselijkheid uitmaakt. Opdat er daadwerkelijk sprake kan zijn van misdrijven tegen de menselijkheid moeten de handelingen deel uitmaken van een wijdverbreide of stelselmatige aanval gericht tegen een burgerbevolking.

De bestreden motivering stelt op grond van de informatie in het dossier terecht vast dat het regime van Saddam Hoessein zich, samen met het Iraakse leger en haar veiligheids- en inlichtingendiensten, schuldig heeft gemaakt aan grove schendingen van de mensenrechten. De veiligheidsdiensten pasten op systematische en georganiseerde wijze geweld en foltering toe en lieten burgers verdwijnen. De gruwelijke praktijken werden zowel door de autoriteiten aan de bevolking kenbaar gemaakt bij wijze van waarschuwing als uitgebreid beschreven in mensenrechtenrapporten. Het Iraakse regime heeft zich onder leiding van de Baathpartij en haar veiligheidsdiensten schuldig gemaakt aan een jarenlange en stelselmatige aanval tegen de burgerbevolking.

Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij een loyale en actieve medewerker was van het Baathregime in de periode van 1993 tot 2003. Verzoeker was in 1993 onderofficier en werd in 1995 officier bij de veiligheidsdienst (administratief dossier, stuk 5, p.2). Hij was de derde in rang in het bureau waar hij was tewerkgesteld (ibid., p.3). Verzoeker werkte in burger en in de kelder van het bureau waar hij werkte werden mensen gefolterd. Verzoeker heeft vijf maal gefolterd, maar bekwam na verloop van tijd via tussenkomst van derden dat hij niet meer moest folteren. Daarna deed hij de ondervragingen, die evenwel ook konden uitmonden in foltering en, in sommige gevallen, een overlijden (ibid., p.5-6). Hij was zich derhalve ten zeerste bewust van de gevolgen van zijn handelingen wanneer hij personen doorstuurde naar de folteraars wanneer hij "*wist dat iemand loog*" (ibid., p.6).

Gelet op het feit dat verzoeker jarenlang een belangrijke rol had in de veiligheidsstructuur van het Baathregime en in acht genomen de uitvoerig gerapporteerde en massieve mensenrechtenschendingen die begaan werden door het veiligheidsapparaat van Saddam Hoessein, besloot het CGVS dan ook terecht dat er ernstige aanwijzingen zijn dat verzoeker middels zijn functies een (mede-)verantwoordelijke rol speelde in het begaan of faciliteren van deze misdrijven.

Verzoeker verklaarde dat hij bij zijn indiensttreding bij de veiligheidsdiensten op de hoogte was van het feit dat er gefolterd werd (ibid., p.5). Zijn verweer dat "*bij zijn indiensttreding wist verzoeker niet precies wat deze veiligheidsdienst inhield*" vindt derhalve geen steun in het administratief dossier. Verzoeker is aldus vrijwillig en met het volle besef toegetreden tot een repressief orgaan van de staat waarvan hij wist dat er werd gefolterd, niettegenstaande het

